

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobkyně: U. L., státní příslušnice Mongolska, zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalované Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/S0, 140 21 Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, ze dne 17. 7. 2008, č. j. CPR-9024-1/ČJ-2008-9CPR-C261,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 14. 3. 2008 zamítla Policie ČR, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, Inspektorát cizinecké policie Znojmo, žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť žalobkyně nepředložila náležitosti stanovené zákonem – konkrétně skutečnost, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Žalobkyně předložila čestné prohlášení své sestřenice – občanky ČR, s níž žije ve společné domácnosti; jednak však čestné prohlášení nemůže být dokladem, který požaduje zákon, jednak tu jde o vzdálený příbuzenský poměr, který nelze považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“). K tomu Policie odkázala na důvodovou zprávu k zákonu č. 326/1999 Sb. a na směrnici Evropského parlamentu

2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, která vymezuje pojem rodinného příslušníka.

Odvolání žalobkyně zamítla Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie rozhodnutím ze dne 17. 7. 2008 a napadené rozhodnutí potvrdila, přičemž se ve všem ztotožnila s orgánem I. stupně.

Žalobkyně v žalobě nesouhlasila s pojetím žalované, podle nějž může být vztahem obdobným vztahu rodinnému výhradně vztah druha a družky. Zmíněnou směrnicí takto nelze vykládat, krom toho žalobkyně poukázala na její čl. 40 odst. 1 větu druhou a na to, že ČR nesplnila povinnost odkázat na směrnici v souvislosti s novelizací zákona č. 326/1999 Sb., která do § 15a vnesla odstavec 4. Je tedy nutné vycházet jen z obsahu tohoto ustanovení. Pokud by zákonodárce chtěl omezit pojem „vztah obdobný vztahu rodinnému“ na vztah druha a družky, vyjádřil by to v právním předpisu. Použitá obecná formulace však dopadá na široký okruh vztahů (např. vztah obdobný vztahu otcovskému, nebo vztah obdobný vztahu babičky a vnoučat). Správní orgán žalobkyni nesdělil, jaký konkrétní doklad by měla doložit; tím porušil svou povinnost pomáhat žadatelům při odstraňování nedostatků žádosti. Podle žalobkyně však ani neexistuje konkrétní doklad, který by osvědčoval trvalý vztah dvou osob obdobný vztahu rodinnému a jejich soužití ve společné domácnosti. Takovým dokladem může být podle povahy věci protokol o výpovědi svědka, protokol o místním ohledání nebo o místním šetření (které ostatně žalobkyně v řízení navrhovala, správní orgán se však k tomuto důkaznímu návrhu nevyjádřil). Žalobkyně proto navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí vydaná v obou stupních a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na svých závěrech a navrhla zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 15. 1. 2008 žádost o povolení k přechodnému pobytu pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky; jako účel pobytu na území uvedla „sloučení s občanem ČR“. Dne 29. 1. 2008 Policie vyzvala žalobkyni k předložení zákonných náležitostí, mj. také dokladu prokazujícího, že je žalobkyně rodinným příslušníkem občana Evropské unie (k tomu Policie citovala § 15a zákona č. 326/1999 Sb., který tento pojem definuje). Žalobkyně nato předložila Policii listinu nazvanou *Doklad o splnění podmínky podle § 87b/1 s odkazem na § 15a/4 písm. b) z. č. 326/1999 Sb.*, datovanou dnem 13. 2. 2008, ve které pisatelka E. E., občanka ČR, sděluje, že žalobkyně, která je její sestřenicí, žije spolu s ní. Je tedy rodinným příslušníkem občana ČR. Podáním ze dne 6. 3. 2008 žalobkyně navrhla, aby k prokázání existence tohoto trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému a soužití ve společné domácnosti byl proveden důkaz ohledáním v místě společné domácnosti.

Žaloba není důvodná.

Podle § 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. (ve znění rozhodném v této věci, tj. po novelizaci provedené zákonem č. 379/2007 Sb. k 1. 1. 2008) se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie (resp. ve smyslu § 15a odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb. se státním občanem České republiky) trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Žalobkyně se domnívá, že splňuje podmínky tohoto ustanovení, neboť sdílí společnou domácnost se svou sestřenicí, státní občankou České republiky; to doložila čestným prohlášením sestřenice a dále navrhovala provedení místního ohledání na adrese, kde spolu

vedou společnou domácnost. Soud však souhlasí se správními orgány v tom, že žalobkyně především nemá se svou sestřenicí vztah obdobný vztahu rodinnému, jak to zákon požaduje. K této otázce již existuje i stabilní judikatura správních soudů (srov. zejména č. 2094/2010 Sb. NSS).

Poukaz žalobkyně na čl. 40 odst. 1 směrnice 2004/38/ES je nepřipadný; to, že novelizace zákona č. 326/1999 Sb. provedená zákonem č. 379/2007 Sb. neobsahuje výslovný odkaz na směrnici, neznamená, že by se nová zákonná pravidla, přijatá právě z popudu směrnice, měla vykládat v rozporu s ní. Jestliže je v řízení před správním orgánem použit právní předpis vydaný k provedení závazného předpisu evropského (což je právě případ zákona č. 326/1999 Sb. v kontextu se směrnicí 2004/38/ES), je nutno jej vyložit v intencích evropského předpisu.

Ustanovení § 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. rozšiřuje „základní“ okruh rodinných příslušníků občana Evropské unie, jak je vymezuje § 15a odst. 1 [a) manžel, b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti, c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie]; toto základní vymezení přitom reaguje na obdobný výčet v článku 2 odst. 2 směrnice 2004/38/ES. Při výkladu § 15a odst. 4 písm. b) je tak třeba stále mít na zřeteli toto základní vymezení v odstavci 1, které předpokládá přímý příbuzenský poměr ať už partnerského typu, nebo v linii předků a potomků. Směrnice sama dodává k základním kategoriím podle svého čl. 2 odst. 2 také další okruh osob podle čl. 3 odst. 2 – v písm. a) jde o osoby, které nespádají do základního vymezení, ale jde o osoby závislé výživou na občanu Evropské unie, nebo o osoby, o které musí občan Evropské unie pečovat s ohledem na jejich zdravotní stav, v písm. b) pak jde o partnera, se kterým má občan Evropské unie řádně doložený trvalý vztah

Je pravda, že z § 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. nutně neplyne, že se musí vždy jednat pouze o vztah druh – družka (ostatně podle čl. 37 směrnice nejsou směrnicí dotčeny právní a správní předpisy členských států, které jsou pro jednotlivce příznivější). Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, jak je definuje zákon a směrnice – tedy vedle vztahů manželských či partnerských také vztahy mezi předky a potomky. V úvahu by tak přicházelo, jak na to žalobkyně poukazuje, soužití osob, které – ač si navzájem nejsou pokrevně spřízněnými rodiči a dětmi či prarodiči a vnuky – žijí ve vztahu obdobném a mají k sobě dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu. Za rodinného příslušníka ve smyslu zákona a směrnice, tudíž ani za vztah rodinný, však nelze považovat vztah bratr – sestra, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný vztahu rodinnému, považovat vztah dvou sestřenic.

Neobstojí ani námitka, podle níž měl správní orgán žalobkyni sdělit, jak by měla doložit splnění zákonných podmínek. Podle § 53 odst. 5 správního řádu lze předložení listiny nahradit čestným prohlášením účastníka (pozn.: zákon tedy nezná „čestné prohlášení“ osoby třetí, o něž šlo v tomto případě) nebo svědeckou výpověď v případech a za podmínek stanovených zvláštním zákonem; zákon č. 326/1999 Sb. však nic takového neumožňuje. Je ovšem na žalobkyni, jaké důkazní prostředky zvolí; povinnost správního orgánu vyzvat účastníka k odstranění vad podání (§ 36 odst. 3 správního řádu) platí typicky v případech, kdy z podání není zcela zřejmé, čeho se účastník domáhá, nebo účastník zjevně není jasný předmět řízení. V této věci takový případ nenastal; především ale z podání žalobkyně a z předložené listiny, kterou vyhotovila její sestřenice, bylo dobře patrné, že žalobkyně se

domnívá splňovat podmínky zákona právě pro svůj příbuzenský vztah k *sestřenici*; jakékoli další dokazování tak bylo zbytečné.

Je pravda, že formulace správního orgánu mohla být trochu matoucí právě svým důrazem na to, že čestné prohlášení nelze v řízení podle zákona č. 326/1999 Sb. použít; přitom však bylo na místě zdůraznit jiný aspekt věci, totiž to, že ani předložení důkazních prostředků (listin) prokazujících příbuzenský vztah obou sestřenic by nemohlo vést k vyhovění žádosti. To však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Stejně tak nemůže vést ke zrušení napadeného rozhodnutí to, že se správní orgán opomněl vyjádřit k tomu, proč neprovede navrhovaný důkaz ohledáním na místě: v dané fázi řízení bylo totiž zřejmé, že žalobkyně nesplňuje již první zákonnou podmínku (tj. nemá s občanem ČR trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému), takže by bylo zcela neúčelné dále zjišťovat a prokazovat, zda spolu obě sestřenice skutečně žijí na téže adrese.

Žalobkyně se svými námitkami tedy neuspěla; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

JUDr. Eva Pechová
předsedkyně senátu